

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva 5
— Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grojski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodil: Ljubljana št. 17749.

JUTRO

Izboljša vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grojski trg št. 7, telefon št. 2455; Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Naročnikom in čitateljem pravoslavne vere: Čestit Božić!

„JUTRO“

Zaradi dvojnega praznika »Jutro« v nedeljo ne bo izšlo. Nedeljska številka je združena z današnjo, ki ima 22 strani.

V novem letu

Tri velike nauke nam je dalo prošlo leto. Katastrofa CSR in Poljske je pokazala, kolikšnega pomena je urejeno notranje življenje države v trenutkih opasnosti. Izbruh vojne postavlja pred nas problem nacionalne solidarnosti v vseh njegovih posledicah. Napad Sovjetske Rusije na Finsko nas uči, koliko sile je tudi v malem narodu, ki je odločen za vsako ceno očuvati svojo svobodo in neodvisnost.

Pregrešili bi se težko nad lastno bodočnostjo, ako bi prezrli te nauke. Jugoslavija ni izločena iz območja današnje svetovne dinamike. Ljudje, ki mislijo, da je dovolj, ako smo se odločili za nevtralnost, ne mislijo do kraja. Tudi Finska je bila trdno odločena, da ostane nevtralna v evropski vojni. Politika nevtralnosti, ki jo naša država in z njo ves narod zastopata, mora biti aktivna politika, ki neprestano računa z danimi možnostmi, a pri tem vendarle nikdar ne pozablja, da bodo drugi naše stališče respektirali samo, ako vedo, da smo odločeni braniti za vsako ceno svojo lastno neodvisnost.

Prva dolžnost, ki se ji moramo v novem letu oddolžiti, je dolžnost, da končno uredimo svoj dom. Ne moremo zahtevati od Boga, da on sam čuva Jugoslavijo. Dober del te naloge moramo prevzeti na lastne rame. Srbi, Hrvati in Slovenci se moramo zavesti, da smo le tako dolgo gospodarji na lastni zemlji, dokler smo Jugoslovenci. Naša hiša je le Jugoslavija, vsaka druga streha je tuja.

Jugoslavija spreminja svojo notranjo strukturo. Realna politika preko tega dejstva ne more. Banovini Hrvatski bosta sledili banovina Slovenija in banovina Srbija. To se zdi danes praktična pot, da končno likvidiramo dobo notranjih razprtij in bojov in s tem dobo naše skupne slabosti. Toda gorje nam vsem, ako iz tega dela ne bomo prihajale nove zedinjevalne sile, na katerih bo moglo trdno in varno počivati edinstvo države, edini zanesljivi temelj za naše bodoče avtonomije. Gorje nam vsem, ako bomo pozabili idejo narodnega edinstva, ki je v svojem bistvu vera v usodno povezanost Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Veliki naši notranji in zunanji problemi zahtevajo skupnega in skladnega napora vseh zdravih moralnih, duhovnih in političnih sil našega naroda, njihove skupne odgovornosti za usodo države, njihovega skupnega odpora proti vsemu, kar nas slabi in razedinjuje. Gospodarske in socialne prilike so težke ter nudijo ploden teren za prevratno propagando. Ni treba precenjevati pomena komunistične akcije — naš narod ji gotovo ne bo podlegel. Vse obsodbe vredno pa je, če se borba proti komunističnemu zastrupljanju skuša zlorabljati za sredstvo strankarsko-politične propagande. Na drugi strani pa bi bilo lahkomišelnost poudenjati ono komunistično agitacijo, ki z demagoško zvijačnostjo apelira zdaj na najnižje instinkte, pa zopet na najplemenitejša čustva, samo da bi zrahajala notranjo solidarnost naroda in uničila nacionalno misel, najbolj zanesljivo zatočnico naše obstanka. Komunistična propaganda in njene posledice slabijo odprmo silo države in naravnost spodkopujejo njeno varnost. Spomnimo se, kako je svoj čas — povsem neopravičena — obtožba, da je CSR »predvidje boljše vizma« v srcu Evrope, pripravila pot tragediji bratskega naroda.

Koncentracija narodnih sil seveda ne more zbrisati diferenciacije našega naroda po njegovih pogledih na duhovne in gospodarske in socialne probleme ter tudi ne more ustaviti medsebojne tekme političnih skupin, ki predstavljajo glavne tokove našega javnega življenja. Toda tam, kjer se vrši namesto tekme borba na življenje in smrt, kjer vlada namesto strpnosti zaigrano sovraštvo, kjer argument sile nadomešča razloge pameti in dokaze stvarnosti, tam se ne da doseči ona skladnost sil, ki je pogoj za uspešno reševanje težkih narodnih problemov.

Svobodoljubni Slovenci se nahajamo že posebej v težkem položaju. Politične prilike so tako nanesle, da danes nimamo neposrednega vpliva na vodstvo narodne in državne politike. In vendar nam priča vsa zgodovina, da je razvoj našega naroda v dobi suverenstva, a tudi v dobi njegove suverenosti, najprej spojen z delom njegovega naprednega in narodnega elementa. Svobodoljubna in narodna misel se tudi med nami ne da preglaziti in poteptati. Njena življenjska, ustvarjajoča sila

Sestanek Csaky-Ciano v Benetkah

Proučevanje položaja v Podunavju in na Balkanu, ki je nastal po povečanju u Sovjetske unije do Karpatov — Italija snuje osnove za velik podunavsko-balkanski blok proti sovjetski ekspanziji

Benetke, 5. jan. br. Madžarski zunanji minister grof Csaky je davi iz Budimpešte prispel s posebnim vlakom v Benetke. Kolodvor je bil okrašen z italijanskimi in madžarskimi zastavami. Na železniški postaji so pozdravili grofa Csakya šef protokola italijanskega zunanjega ministrstva, beneški prefekt, zastopniki fašistične stranke in vojaških oblasti ter madžarski konzul v Benetkah. Oddelek oboroženih mladih fašistov mu je izkazal vojaške časti. Pred postajo je velika množica ljudstva priredila grofu Csakyju navdušen sprejem. V spremstvu šefa protokola zunanjega ministrstva ter beneškega prefekta se je grof Csaky odpravil v hotel, kjer se je nastanil.

Razgovori z grofom Ciano se bodo pričeli jutri v doževski palači ter se bodo nanašali na splošni evropski politični položaj, posebno pa še na položaj v Podunavju in na Balkanu.

Italijanski zunanji minister Ciano, ki je nocoj odpotoval iz Rima v Benetke, bo stanoval v istem hotelu kakor grof Csaky. Jutri opoldne bo priredil madžarskemu gostu na čast obed, zvečer pa bo v edeljski Fenice svečana predstava, po kateri bo tam tudi sprejem v čast madžarskemu zunanjemu ministru. Svoj obisk v Benetkah bo italijanski zunanji minister zaključil v nedeljo dopoldne, nakar bo odpotoval v San Remo, kjer bo ostal še nekaj dni na oddihu.

Budimpešta, 5. jan. br. V madžarskih političnih krogih z velikim zanimanjem spremljajo zunanje ministra grofa Csakya na njegovem potovanju v Italijo. Z zadovoljstvom so bile nocoj sprejete vesti, da so grofu Csakyju v Benetkah priredili zelo priprčen sprejem in da je prišlo celo do ljudskih manifestacij za Madžarsko, kar kaže, kako globoko je ukoreninjeno italijansko prijateljstvo do Madžarske tudi med najširšimi plastmi italijanskega naroda.

Kar se tiče vsebine razgovorov, ki jih bosta imela grof Ciano in Csaky jutri do

polodne in popoldne ter še v nedeljo zjutraj, naglašajo tukajšnji politični krogi, da so za Madžarsko najbolj aktualni naslednji problemi:

1. Odnosaji med Madžarsko in Rumunijo.
2. Zbližanje med Madžarsko in Jugoslavijo.

3. Razmerje Madžarske do Sovjetske Rusije, ki se je v Karpatih pojavila na madžarskih mejah.

Omenjeni krogi naglašajo, da se bodo beneški razgovori nedvomno nanašali na vsa ta vprašanja, ker je na njih posredno zainteresirana tudi Italija v svojem snovanju podunavskega in balkanskega bloka, ki naj bi zadržal nadaljnjo ekspanzijo Sovjetske Rusije proti Sredozemlju.

»Pester Lloyd« ugotavlja v svojem današnjem uvodniku, da postaja italijansko-madžarsko prijateljstvo, ki traja že desetletja, vedno tesnejše. Baš danes poteče 20 let, odkar je madžarska delegacija odpotovala na mirovno konferenco. Trianonska pogodba je bila odločilna za vso madžarsko zunanjo politiko v zadnjih dveh desetletjih. Borba proti trianonski pogodbi in njenemu duhu, ki se je odvil vedila z veliko dolednostjo, ni bila povsem zaman.

Rim, 5. jan. s. (Associated Press). Madžarski zunanji minister grof Csaky bo najbrže v ponedeljek odpotoval še v Rim, kjer bo imel razgovore z ministrskim predsednikom Mussolinijem.

Mussolinijev poset v Vatikanu

Rim, 5. jan. s. (Associated Press). Po napovedih rimskih političnih krogov bo ministrski predsednik Mussolini ofično posetil Vatikan med 11. in 15. januarjem. Čeprav vladajo med Vatikanom in italijansko vlado pristrani odnosi, ne pričakujejo, da bi Mussolinijev obisk v Vatikanu imel za posledico skorajšnjo skupno mirovno akcijo Vatikana in italijanske vlade.

Italija želi zbližanje Madžarske z Rumunijo

Posredovanje Italije med obema sovjetskima sosedoma

Basel, 5. jan. z. »Baseler Nachrichten« ugotavljajo v svojem poročilu iz Budimpešte, da je postalo potovanje madžarskega zunanjega ministra grofa Csakya v Benetke, kjer se bo sestal z italijanskim zunanjim ministrom Ciano, naenkrat do goodek izrednega zunanje-političnega pomena, čeprav so madžarski vladni krogi do zadnjih dni zatirjali, da odhaja Csaky v Italijo le na kratek dopust. Budimpeštanski politični krogi sedaj ugotavljajo, da je grof Csaky že pred nekaj časa sklenil sestal se z italijanskim zunanjim ministrom in da se je na ta sestanek pripravil že pred božičem. Baš o božiču sta bila pozvana madžarska poslanika iz Rima in Londona v Budimpešto, da sta poročala o mednarodnem diplomatskem položaju. Poleg tega pa je Csaky prejel poročilo tudi od drugih diplomatskih zastopnikov v tujini. Tudi »Baseler Nachrichten« potrjujejo, da se bodo razgovori v Benetkah nanašali na madžarsko-jugoslovensko zbližanje, na pojav Rusije na Karpatih ter na odnose Madžarske in Rumunije.

Kar se tiče madžarsko-jugoslovenskega zbližanja, je pričakovati, da bodo od italijanske strani v Benetkah dane nove po bude. V Budimpešti zatrjujejo, da si je italijanska diplomacija zastavila nalogo, da čim bolj pospeši to zbližanje, ker je na tem, da bi italijanske prijateljske odnose je z Madžarsko na eni ter Jugoslavijo na drugi strani spopolnila z enakimi prijateljskimi odnosi med obema podunavskima sosedoma, tako da bi se nazadnje ustvarila osnova za tristranski prijateljski pogodb, ki bi na eni strani afirmirala italijanski prestiž v Srednji Evropi, poleg tega

pa pripravila tudi osnove za veliki podunavsko-balkanski blok.

Kar se tiče madžarskih odnosov do Rumunije, so se v zadnjem času nekoliko poslabšali. Govor, ki ga je imel kralj Karol v Konstanci, je na Madžarskem boženo odjeknil, ker je kralj Karol ponovno potrdil, da bo Rumunija odločno branila ne le Besarabijo, nego tudi Transilvanijo, ki se je Rumuniji svobodno priključila. Vse pa kaže, da bo italijanski diplomaciji uspelo premestiti tudi to najnovije razpoloženje na Madžarskem in hkrati izvesti odločilni prihod v Bukarešto, tako da bi se sprlo skupne nevarnosti, ki grozi obema karpatskima sosedoma od severozahoda, Rumunija in Madžarska končno le sporazumeli.

Kar se tiče Rusije in njene morebitne politike nasproti Podunavju, bo Csaky v Benetkah podrobno informiral italijanskega zunanjega ministra, na drugi strani pa bo skušal dognati, ali bi bila Italija pripravljena intervenirati, če bi Rusija dejansko pričela izvajati kakšno ekspanzivno politiko napram Podunavju.

Kaj piše »Giornale d'Italia«

»Giornale d'Italia« je nocoj objavil poročilo svojega budimpeštanskega poročevalca, ki je bilo očitno inspirirano od madžarskih vladnih krogov. Sestanek v Benetkah, pravi rimski list, bo v marsikateri podoben obisku italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Budimpešti takoj po sklenitvi jadranskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Takrat je Ciano obrazil madžarskim odgovornim faktorjem italijansko politiko in Csaky je na ita-

lijanske teze pristal, rekoč: »Prijatelji naših prijateljev so tudi naši prijatelji!«

Madžarsko-jugoslovensko prijateljstvo, pravi »Giornale d'Italia« dalje, se je doslej razvilo popolnoma zadovoljivo. Sicer ga še ni utrdila in fiksirala nobena pogodba, toda na obeh straneh se je pokazala že najboljša volja. Končni politični sporazum med obema podunavskima sosedoma pa postaja sprito najtežnjivega prijateljstva med

Italijo in Jugoslavijo ter Italijo in Madžarsko že neka samo po sebi razumljiva nujnost. Doslej do njega ni prišlo zaradi rumunskega problema, ki je bil vedno »svinčena krogla« na nogah beograjske vlade.

Končno pripominja »Giornale d'Italia«, da bi se mogli v Benetkah premotriti tudi italijansko-nemški odnosaji in njihovi učinki na položaj Madžarske.

Finska zmaga pri Salli

Finci sedaj tudi na važni fronti pri Salli potisnili sovjetske čete nazaj

Helsinki, 5. jan. s. (Reuter) Po soglasnih poročilih inozem. novinarjev je pri Salli v teku velika bitka med obkoljenimi sovjetskimi četami in finsko vojsko. Danski novinarji poročajo, da so finske čete v zadnjih dveh dneh dosegle v tem odseku fronte važne uspehe in da je pričakovati tu novega poraza sovjetskih čet. Poročajo tudi, da so Finci zopet zavzeli mesto Salla. Finski vojaški krogi te informacije za enkrat ne potrjujejo.

Na jugu Finske je zavladal zopet hud mraz in so na karelski zemeljski ožini zato vojaške operacije skoro da prenehale. Aktivna je samo še sovjetska artilerija. Finci sedaj nadomeščajo oddelke svoje vojske, ki se nabajajo že od začetka vojne na fronti na karelski zemeljski ožini, s spočitimi oddelki rezervistov.

Helsinki, 5. jan. s. (Associated Press) Zadnja poročila pravijo, da se je Fincem posrečilo pri Salli pomembna zmaga nad sovjetskimi četami. Pričakujejo, da bodo sedaj Finci iz smeri prodrli proti sovjetski meji. Ker teče tu železnica Leningrad - Murmansk primeroma najbližje meji, se lahko Fincem posreči važna strateška naloga, da železnico na tem mestu preseka.

Tudi pri jezuru Klantu pri Suomussalmiju imajo finske čete še nadalje iniciativo. Znova prihajajo poročila, da so osamele finski smučarski oddelki prodrli na sovjetsko ozemlje in na več krajih poškodovali glavno sovjetsko železniško progo.

Z ozirom na poraza pri Suomussalmiju in Salli je verjetno, da bo morala sovjetska vojska ustaviti vojaške operacije v Kareliji, zlasti, ker v zimskem času tu ne more misliti na večje ofenzivno akcijo. Zato pa je verjetno, da bo podzvela še tokom zime ofenzive na karelski zemeljski ožini, če iz presilnih virov, da zabriše neuspehe na drugih delih fronte.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 5. jan. br. Vrhovno poveljstvo finske vojske je nocoj objavilo naslednje vojno poročilo: Operacije na kopnem: Dne 4. januarja zvečer je bilo na karelski ožini živahno topniško streljanje. Sovjeti so poizkusili zavzeti Kiresneki na reki Tajpali, a so bili krvavo odbiti. Na vzhodni fronti severno od Ladosekega jezera je bilo nekaj izvidniškega in topniškega delovanja. Dve sovjetski kompaniji sta napadli finske straže.

Sovjetska unija išče trgovinskih stikov

Pogajanja z Belgarijo zaključena, pričetek posvetovanj z Japonsko, vodja nemške delegacije se je vrnil v Berlin

Moskva, 5. jan. s. (Associated Press). Po informacijah iz diplomatskih krogov bo sovjetsko-bolgarska trgovinska pogodba podpisana najbrže še danes. V krogih bolgarske delegacije izjavljajo, da pogodba ne

urejuje političnih vprašanj, temveč samo gospodarska. Pričakujejo, da bo pogodba urenila predvsem vprašanje ladijskega prometa med sovjetsko Rusijo in Bolgarijo in da bo sovjetska Rusija prevzela velik del bolgarskega izvoza.

Sedaj so se začela tudi med sovjetsko Rusijo in Japonsko pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Pričakovati je, da bodo pogajanja trajala precej časa. Vendar se Japonska trudi na vse načine, da jih pospeši, ker v kratkem poteče trgovinska pogodba med Zedinjenimi državami in Japonsko ter mora zato Japonska po izjavah odgovornih japonskih politikov iskati novih trgovinskih zvez. V zvezi z japonsko-sovjetskimi pogajanjmi je pomembno poročilo iz Tokia, da je japonska vlada izročila danes sovjetskemu poslaniku Smetaninu ček za 5.800.000 jenov kot obrok (1.400.000 dolarjev) za odkup zapadno-kitajske železnice.

Vodja nemške trgovinske delegacije dr. Ritter je predčvrčnejšim iz Moskve odpotoval v Berlin. Večina ostalih članov delegacije je ostala v Moskvi.

Trgovinska pogajanja med Anglijo in Grčijo

London, 5. jan. br. Pred dnevi je odpotoval v London grški trg. min. Sedaj je odpotoval iz Aten za njim še finančni minister. V Londonu se bodo v kratkem pričela pomembna pogajanja za novo ureditev trgovinskih in finančnih odnosov med Veliko Britanijo in Grčijo.

NAŠA NEVTRALNOSTNA POLITIKA

Izjava zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića

Beograd, 5. jan. p. Beograjski listi su noćju izšli u božićnim izdajama. »Politika« objavljuje med drugim izjavu zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića, ki je meo drugim napisal:

»Mednarodni dogodki so se v poslednjem letu razvijali v znamenju nastajanja čin. daje večjih in ostrejših nasprotij med vesilami. To je sililo našo državo gotovemu prilagojevanju. Smatrali smo, da bomo najbolje varovali interese države, če postavimo načelo. Ta vzdržujemo z vsakim velikim sosedom enako dobre odnose in da se med nami in našimi sosedi ne pojavijo odkrita sporna vprašanja, ki bi lahko zaradi mednarodne krize prišla na površje. Tako je sedanjí vojni spopad dokazala Jugoslavija v urejenih odnosih z vsemi velikimi državami.

Ker nima kakih pretenzij napram inozemstvu in nikakih življenjskih interesov v vprašanih, ki so se pojavili v sedanjem težkem sporu med vesilami, ne more imeti Jugoslavija druge želje, kakor da ostane nevtralna v tej vojni. Jugoslavija joji odkrite in lojalne namere napram vsem sosedom in dela iskreno vse, kar more, v korist mednarodnega pomirjenja.

V tem smislu motri naša država celo vrsto posredovalnih pobud ter podpira akcije za popustitev napetosti v odnosih in za odstranitev vsakršnih vzrokov za spore med narodi v Podunavju in na Balkanu.

Ne vemo, kakšne pozitivne rezultate bodo prinesla vsa ta naša prizadevanja v zunanji politiki, ker so odvisna od mnogih drugih okoliščin. ki so izven obsega naše akcije. toda eno se more z gotovostjo trditi in to je, da je Jugoslavija odločena dosledno izvajati svojo politiko nevtralnosti in da s to politiko soglašajo vsi ju goslovenski narod.

To naše stališče v sedanjem mednarodnem položaju je torej jasno določeno v skladu z življenjskimi interesi naše države. Lokaliziranje sporov in ohranitev miru in nevtralnosti v tem delu Evrope je stremiljenje, ki se ga v izvajanju svoje zunanje politike poslužujejo tudi ostale balkanske države.

Kakor pa je v interesu balkanskih držav, da ostanejo v sedanjem konfliktnem položaju tako je tudi v interesu vojujočih strank in boječih Evrope, da ostane vsaj ena skupina držav nevtralna, kar more znatno deprimirati k ponovni obnovi po-

mirjenja, do katerega mora nekoga dne vendarle zopet priti.

Zvesta politiki miru in sodelovanja pa Jugoslavija skuša, da se čim bolj zavaruje pred nepravilnostmi, ki jih sedanja vojna neizogibno prinaša in ki so nam iz preteklosti dobro znane.

Ako naša neodvisnost ne bo ogrožena in ako bodo naši življenjski interesi ohranjeni tudi brez apela na moč našega orožja, o čemer smo iskreno prepričani, bi se nam ne moglo oprostiti, če ne bi podvzeli vsega, kar je v naši moči, da očuvamo državo pred vojno in vsemi njenimi posledicami.

Oni, ki jim je po modrih in prosvetljenih navodilih kneza namestnika poverjena skrb za naše zunanje odnose, ne poznajo bolj vzvišene in plemenite naloge, kakor da doprinesejo k ohranitvi častnega mira. Ta naloga ni lahka, ker nam postavlja današnji položaj v svetu vsak dan skrajno težke probleme. To, kar nam zbujajo vero, da bomo v svojih prizadevanjih uspeli, je čvrsti in odločni duh našega naroda, ki bo v stanju, da v polni mirnosti prenese mnoge preizkušnje, da bi se izognili večjim nevarnostim.

Posledice blokade Nemčije

Pomen Goeringovega imenovanja za diktatorja vsega nemškega vojnega gospodarstva

Berlin, 5. jan. AA. (DNB). Nemški listi prinašajo na uglednem mestu in pod velikim naslovom poročila in komentarje o združitvi vsega nemškega gospodarstva v rokah glavnih vojaških voditeljev. Listi poudarjajo, da je ta ukrep zasuga maršala Goeringa in njegovih gospodarskih sodelavcev, ki bodo gledali, da se ta enotnost v gospodarstvu kar najučinkoviteje izvede. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi med drugim da je združitev vseh nemških gospodarskih sil v rokah maršala Goeringa dokaz neomajne volje do zmage. »Berliner Börsen Zeitung« piše v istem smislu.

London, 5. jan. br. »Times« je danes objavil daljši komentar o najnovejših nemških ukrepih za dokončno organizacijo vojnega gospodarstva v Nemčiji. List izraža mnenje, da je bil ravno maršal Goering oni, ki je se pred kratkim poudarjal, da bo zavzevniška blokada obrežne sušenja, a sedaj mu je bila morda prav zaradi tega poverjena najtežja naloga, kar jih Nemčijo še čaka da dejansko izvrši svoje napovedi glede blokade.

Maršal Goering je bil imenovan za diktatorja vsega nemškega vojnega gospodarstva. Nobenega dvoma ne more biti, pravi »Times«, da povzroča finančno vprašanje narodnosocialistični vladi v Berlinu največje skrbi. Na eni strani se množe težave, na drugi strani se nemškemu narodu nalagajo vedno večja bremena. Razumljivo je, če se posamezni narodnosocialistični voditelji sedaj skušajo osvoboditi odgovor-

nosti za razpoloženje, ki ga bodo morala taka bremena ustvariti med narodom. Treba je bilo najti moža, ki bi bil sposoben in voljan, da prevzame tako odgovornost. In to je bil zopet Goering. Nobenega dvoma ni, da je položaj, sprito katerega so bili v Nemčiji taki ukrepi potrebni, v veliki meri posledica angleške in francoske blokade.

List opozarja nato na podatke, ki jih je pred kratkim objavil ameriški gospodarski izvedenec profesor Hoper, po katerih se je zaradi blokade nemški uvoz že zmanjšal za 45%. Nazadovanje nemškega zunanjega trgovskega prometa se je med tem še stopnjevalo, ker sta Anglija in Francija onemogočili tudi vsak nemški izvoz po morju. V dveh ali treh mesecih se bodo pokazale tudi posledice težav, ki so nastale v nemškem blagovnem prometu z Balkanom. Normalno je Nemčija uvažala žito, žvino in razne surovine z Balkana po morju. Morske poti so zaprte, sedaj je še Dunav zamrznjen, železniški promet v Srednji Evropi pa je že itak preobremenjen. Vprašanje je, kako bodo Nemci uredili svoj trgovski promet z balkanskimi državami, ko se morajo že sedaj boriti s tako silnimi prometnimi ovirami. Kot poslednji faktor v nemški zunanji trgovini, se je pojavila Sovjetska Rusija, toda še preden se je z njo sploh pričela kakšna zmenjava blaga, so tudi tu prometna vprašanja zajela od vsega početka vsak možni razvoj gospodarskih odnosov med obema najnovjšima sosedama.

Kontrola nad vso angleško trgovinsko mornarico

Ukrep angleške vlade za čim uspešnejše nadaljevanje vojne

London, 5. jan. (Reuter). Minister za trgovinsko mornarico sir John Guilmore je sprejel večeraj zastopnike angleških ladijskih družb ter jim sporočil, da prevzame angleška vlada s 1. februarjem kontrolo nad vso angleško trgovinsko mornarico. Vlada bo vsaki ladji odsele predpila tovor, ki ga mora voziti, kakor tudi pot, ki se je mora držati. Ze pretekli mesec je vlada rekvirirala nekaj trgovinskih ladij za prevoz žita iz Kanade v Anglijo. Tudi novi ukrep, ki je imel predhodnika že v sličnem ukrepu v svetovni vojni, ima namen, da zagotovi nemoteno in čim bolj enotno dobavo vseh potrebščin za čim uspešnejše nadaljevanje vojne. Lastniki ladij bodo se nadalje morali nestrno stroške za vzdrževanje ladij in za plačilo posadke, angleška vlada pa bo prevzela samo izgubo ali dobiček, ki bo nastal radi sprememb v prevozu tovarov in poti.

V Bostonu zaplenjen nemški parnik

New York, 5. jan. s. (Reuter). Ameriške oblasti so zaplenile nemški parnik »Paulin Friedrich« (4700 ton), ki se je zatekel v luko v Bostonu. Parnik ima na krovu petroleja v vrednosti enega milijona dolarjev. Zaplenitev je v zvezi s tožbo za odkodnino, ki jo je vložil proti lastnikom nekí bivši ladijski častnik.

Brazilski protest v Parizu

New York, 5. jan. br. Francoske kontrolne oblasti so pred kratkim v evropskih vodah zaplenile 20 vreč pošte na brazilskem parniku »Almirante Alexandrina«. Zaradi tega aje brazilska vlada danes po diplomatski poti protestirala v Parizu.

Spomladi nemška ofenziva

Angleži pričakujejo, da se bodo veliki nemški napadi na suhem, na morju in v zraku pričeli že v zgodnji spomladi

Chicago, 5. januarja. AA. (Reuter). Na sestanku čikaškega združenja za zunanje politična vprašanja je govoril kot gost britanski veleposlanec lord Lothian. Med drugim je izjavil, da bo sovražnik Velike Britanije in Francije spomladi začel z veliko ofenzivo istočasno na kopnem na morju in v zraku ter izrazil tudi prepričanje, da bosta Velika Britanija in Francija vzdržali na valovi po njegovem mnenju računa pri tanskim narodu s strahovito in ogorčeno borbo, katere izid bo odločilen za ves človeški rod. V nadaljnjem svojem izjavljanju je lord Lothian poudaril da je glavna in temeljna sila Velike Britanije njena premoč na morju, ki jo bo še povečala.

Veleposlanik je nato najpohvalneje govoril o francoski vojski ter izrazil prepričanje, da mo mogla kljubovati nasprotniku. Navedel je tudi glavne vzroke, ki so priložili Veliko Britanijo da je prišla za orožje. Isti načela, ki so Veliko Britanijo priložila, da je napovedala 3. septembra vojno Nemčiji, silijo Veliko Britanijo in Francijo da izkažeta vso pomoč tudi Finski, ki se junsko bori za svojo svobodo. V interesu miru in napredka evropskih držav v okviru splošnega svetovnega sodelovanja je treba, da se združijo čim tesneje evropske države v neke vrste vseevropsko federacijo.

Preosnova angleške vlade

London, 5. januarja. AA. Reuter. Vojni minister Hore Belisha in propagandni minister Mc Millen sta podala ostavko. Za vojnega ministra je imenovan dose-danji trgovinski minister Stanley, za trgovinskega ministra sir Andrew Duncan, za propagandnega ministra pa sir John Rimit.

Angleška letala nad Nemčijo

London, 5. januarja AA. (Reuter). Letalsko ministrstvo poroča. Britanska letala so snoči izvedla polet nad severozapadno Nemčijo in običajne patrolne ogled nad nemškimi hidroplanskimi oporišči na Helgolandu in okoliških otokih. Vsa letala so se vrnila v svoja oporišča.

Državni uradniki in draginja v Angliji

London, 5. jan. br. Večera je bila pri finančnem ministrstvu siru Johnu Simonu deputacija državnih uradnikov, ki je zahtevala za vse uradništvo zvišanje plač zaradi draginje, ki je nastala v Angliji, odkar se je pričela vojna. Minister je obljubil, da bodo plače povzane če se bo draginja še stopnjevala. Vsako avtomatično povišanje plač v sorazmerju z naraščajočimi cenami blaga pa bi moglo v danem primeru povzročiti inflacijo.

Nemško in francosko vojno poročilo

Berlin, 5. jan. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo davi naslednje vojno poročilo:

Na zapadni fronti je bilo le malo, na nekaterih točkah nekoliko živahnejšega topniškega delovanja. Izvidniški poleti nemškega letalstva nad Veliko Britanijo in Francijo so se po načrtu nadaljevali.

Pariz, 5. jan. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je davi objavilo naslednje 247. vojno poročilo:

V pretekli noči so bile le ponekod na delu izvidniške čete z obeh straní.

Pierlot sestavlja novo belgijsko vlado

Bruselj, 5. jan. br. Danes je končno prišlo do že dolgo napovedane ostavke Pierlotovega kabineta, ki naj bi jo nadomestila nova vlada narodnega edinstva. Ministrski predsednik Pierlot je bil danes dopoldne na dvoru v avdienci ter je kralju predložil kolektivno ostavko vlade. Kralj je na ostavko pristal, a hkratu je poveril mandat za sestavo novega kabineta spet doseadanjemu ministrskemu predsedniku Pierlotu.

Ko je Pierlot zapustil dvor, je novinarjem izjavil, da namerava krizo vlade likvidirati v najkrajšem času. Kakor zatrjuje poučeni politični krogi, je že dosežen sporazum med vodstvi katoliške, liberalne in socialne stranke.

Vlada je že sestavljena

Bruselj, 5. januarja. AA. Havas. Pierlot je sestavil novo vlado. Zunanje ministrstvo je prevzel doseadanji zunanji minister Spaak.

Pogreb v Belgiji padlega angleškega pilota

Bruselj, 5. jan. s. (Reuter). Danes je bil v Liegeu z vsemi vojaškimi častim polopad angleški letalec, ki je pred dnevi s padalom skočil iz poškodovanega angleškega letala ter se pri tem ubil. Ostala dva angleška letala bosta v Belgiji internirana, čim bosta zapustila bolnišnico, kjer se sedaj nahajata.

Vojna na Kitajskem

Cungking, 5. januarja. AA. (DNB). Zastopnik kitajskih vojaških oblasti je častnikarjem dejal, da se Japonci s svojo nedavno nameravano ofenzivo na kvantunskem bojišču dočeli popoln poraz. Japonci čete so izgubili nad 11.000 ljudi, tako da jim je praktično nemogoče prodirati dalje v smeri proti severu.

Glede položaja na bojišču je kitajski zastopnik potrdil, da se je japonskim častim, ki so dobile znatno pomoč, posrečilo okoli novega leta zavzeti mesti Jamsov in Fončeng 45 km severovzhodno od Nenanga zlatj divjajo težki boji. Vzhodni gorski prelaz Kumukvan severovzhodno od Clutanga, za katerega so v zadnjih tednih divjajo ogorčeni boji, in ki je trikrat menjal gospodarja, je zlatj spet v rokah Kitajcev.

Razširjenje zimske pomoči

Poziv Nj. Vis. kneginje Olge vsem mestnim občinam

Beograd, 4. januarja
Kot predsednica akcijskega odbora za zimsko pomoč v Beogradu sem želela z vso dušo, da tako beograjski kakor tudi reveži ostalih mest naše domovine ne ostanejo v težkih dneh zime brez najpotrebnejših sredstev za življenje. Zaradi tega je moja želja, da se da ta zimska pomoč s prispevki države, občin, podjetij in imovitejših meščanov vsakemu siromaku in vsaki rodbini brez sredstev v naši lepi državi. Na ta način bomo pokazali zavest solidarnosti z vsemi našimi sodržavljani v današnjem času, ko je ta solidarnost najpotrebnejša. Pričakujem, da se bodo temu pozivu odzvali vsi plemeniti ljudje ter da bodo prispevki za siromake naših mest v vsej državi čim obilnejši in da bo tedaj hvaležnost v srcih naših revežev, ki ne bodo prepuščeni sami svoji težki usodi, čim toplejša naša.

pram vsaki humani in plemeniti gesti v njihovo korist. S tem da dokazemo sočutje ob nesreči svojih bližnjih in ljubezen napram soljudem bomo okrepili skupno moralno moč našega naroda v današnjem času ter dobili vedreje poglede na bodočnost.

V tej želji je potrebno, da se akcijski odbor za zimsko pomoč, ki obstoji v Beogradu, razširi in tako razširjen prevzame skrb za reveže v vseh naših mestih. Odboru bo dana ta možnost, ako se v vseh naših mestih ustanove odbori za zimsko pomoč, ki bodo z akcijskim odborom za zimsko pomoč kraljevine Jugoslavije v Beogradu stopili v zvezo, da bi se ta široka in plemenita akcija za podpiranje siromakov lahko čim boljše in čim širše izvedla. Naj nam pomaga Bog pri tem stremiljenju.

OLGA

Neprestani potresni sunki po turških pokrajinah

Nove sunke so čutili od Egejskega do črnega morja

Ankara, 5. jan. s. (Reuter). Danes so se v Turčiji ponovili potresni sunki in občutili so jih tudi v pokrajinah, ki doslej po potresu niso bile prizadete. Kolikor je doslej znano, novi sunki niso povzročili velike škode. Potresne sunke so občutili vse od Smlrne ob otoki Egejskega morja pa do Samsuna in Keresunda ob črnem morju. Najmočnejši so bili sunki zopet pri mestu Josgad vzhodno od Ankare in pri Pergamunu in zapadni Mali Aziji. Po mnenju potresnih strokovnjakov bodo trajali potresni sunki šest mesecev, preden se bo zemlja popolnoma umirila.

Kakor naknadno javljajo, je pri strahovitem potresu v Erzngjanu ušlo iz tankanjne kaznilnice 50 kaznjencev. Niso pa se potem poslužili prilike za beg, temveč so sami od sebe pomagali pri reševanih delih. Turška vlada jih bo sedaj najbrže vse pomiloštila.

Sedaj je še tudi Tigris v južnovzhodni

Turčiji prestopil bregove ter povzročil velike poplave. Del mesta Diarbekir je deloma pod vodo. Človeških žrtev doslej ni bilo.

Turška vlada je prejela 200 šotorov, ki jih je poslala angleška vojska iz Egipta. V Londonu je bil osnoven poseben angleško-turški komite za pomoč žrtvam potresa in poplav v Turčiji.

Iz inozemstva prihaja za žrtve potresa še vedno pomoč. Afganski kralj je nakazal turški vladi 2.000 angleških funtov, avstralska vlada pa 10.000 funtov.

Kaznjenci rešili tisoč žensk in otrok

Ankara, 5. jan. s. (Reuter). Turška vlada je predložila parlamentu predlog o pomilostitvi 50 kaznjencev, ki so se izkazali pri reševanih delih pri potresni katastrofi v Erzdndjanu. Kaznjenci so rešili v mestu izpod razvalin nad 1000 žensk in otrok.

Stalin proti vojaški zvezi z Nemčijo?

London, 5. jan. j. (Reuter). Vojaški dopisnik angleškega lista »Yorkshire Post« piše, da trdi v angleških diplomatskih krogih, da nasprotno z vestmi o bodočem tesnejšem vojaškem sodelovanju med Sovjetsko unijo in Nemčijo Stalin odločno odklanja podpis kakršnekoli vojaške zveze z Nemčijo. Stalin ne bo trpel da bi sedanjí položaj sovjetskih armad na Finskem ka karkoli vplival na njegovo politiko. Angleški vojaški dopisnik dodaja svojim informacijam, da je bil zadnji čas nemško-sovjetski pakt samo toliko razširjen da sme Nemčija izvesti neke akcije s katerimi bi dosegla popolnejšo izolacijo Finske z morske strani. Nemčija se po besedilu pakta sme samu toliko vmešavati v sedanjí sovjetsko-finski spor da prepreči izkrcanje katerikoli tujih prostovoljskih čet v skandinavskih pristaniščih. Dupisnik »Yorkshire Post« je prepričan da bo Nemčija svoje akcije izvajala strogo v teh meah.

Zakon za zaščito države na Irskem

Dublin, 5. jan. s. (Reuter). Tako spodnja zbornica kakor tudi senat sta sedaj odobrila oba nova irska zakona za zaščito države. Danes je podpisal zakon tudi že irski predsednik dr. Hey Zakona pa bosta predložena še vrhovnemu sodišču, da ugotovi če sta v skladu z irsko ustavo.

Trenutno se nahaja v zaporu okoli 20 članov irske republikanske armade. Mislijo, da bodo ti kot prvi internirani po novem zakonu.

Varnostni ukrepi v Afganistanu

Kairo, 5. jan. s. (Reuter). Tukajšnji afganski poslanik je novinarjem potrdil, da je afganska vlada podvela gotove varnostne ukrepe. Dejal je, da je Afganistan v najboljših odnosih z Anglijo in Francijo, da pa to še ne pomeni preloma s Sovjetsko Rusijo. Napovedal je dalje, da se bo v kratkem sestala konferenca zastopnikov Turčije, Irana, Iraka in Afganistana, da prouči mednarodni položaj, zlasti z ozirom na Bliznji vzhod.

Kava v Italiji zopet v prometu

Rim, 5. jan. br. Korporacijsko ministrstvo je danes objavilo ukrepe, po katerih bo v Italiji v kratkem spet omogočen konzum kave, ki je bila v zadnjih mesecih povsem izločena iz prometa. Konzum bo racionaliran in uvedene bodo posebne karte za živila, ki bodo zamenkrat veljale le za kavo.

Glede na povečani italijanski izvoz, posebno v južnoameriške države, je bila Italija prišljena povečati uvoz brazilske kave. Poleg tega so se povečale tudi zaloge abesonske kave. Ministrstvo je odredilo, da se morajo te zaloge sedaj sorazmerno enako razdeliti na vse kraje v državi, tako da bo steherni konzument na osnovi svoje karte prišel do one količine blaga, do katere bo upravičen. Kavo bodo pretilemali tudi kaverne, točilnice, in drugi lokali, ki je pa ne bodo smeli prodati drugde kakor v predelani obliki. Nove karte bo o med konzumente razdeljene v času od 17. do 25. januarja. Konzum kave bo racionaliran s 11. februarjem, v lokalih pa bo neomejen od 10. februarja dalje.

Božič v Beogradu

Beograd, 5. jan. p. Beograd je v predbožničnem razpoloženju. Ulice so polne občinstva, ki obiskuje trgovine da zaključi poslednje priprave za praznovanje pravoslavne božice. Po snočni seriji ministrskega sveta je zavlada la v političnem pogledu popolna tišina. Večina članov vlade bo preživela božične praznike izven Beograda. Del ministrov je odpotoval v Slovenijo, po večini na Bled, kjer bodo preživeli praznike, med njimi tudi minister pravde dr. Marković in notranji minister Mihaljević. Zopet drugi ministri bodo čez praznike v svojih volilnih okrajih, odnosedo na svojih domovih. Člani vlade se bodo vrnil v Beograd na tretji dan božičnih praznikov, dne 9. januarja.

Lisice izgrizle dojenčku srce

Petrinja, 5. jan. o. V nečem gozdu pri Glini so zsledili lovcu lisice jama. Ko so jo odkopali, so našli v njej trupelce mškega deteta, starega približno 9 mesecev. Na prsem košu trupelca je bila izgrizena luknja ter srce izjedeno. Domnevajo, da so lisice našle nekje živega ali že mrtvega otroka ter ga nato zavlekly v svojo jama, kjer so mu mlade lisice izgrizle srce. O najdbi so obvestili oblasti, ki so uvedle preiskavo, od kod bi bilo de te, ker v tem okraju ni bilo nobene prijave o kakem pogrešanem otroku.

Veleblagovnice na Hrvatskem prepovedane

Zagreb, 5. jan. o. Današnje »Narodne novine« objavljajo banovno uredbu, ki prepoveduje na področju benovine Hrvatske snovanje velikih blagovnic.

Ljubezenski par po vlakom

Zagreb, 5. jan. o. V pretekli noči sta na Borongajski cesti prišla 26-letni delavec Andrej Jurijec in njegova prijateljica Angela Soderžnik pod vlak, ko sta šla preko železniške proge. Jurijecu je odtrgalo cemo nogo ter je krmalu po prevozu v bolnišnico umrl zaradi velike izgube krvi, Angela Soderžnikova pa je bila le lažje ranjena.

Snežni zameti v Dalmaciji

Split, 5. jan. o. Od večeraj pada po vsem dalmatinskem Zagorju gost sneg, ki močno ovira avtobusni promet. Zaradi snežnih zametov je prekinjen avtobusni promet med dalmatinskim Zagorjem ter ostalimi kraji Dalmacije, kakor tudi z Bomo in Heregovino.

Iz meščansko-šolske službe

Beograd, 5. jan. p. Premeščena sta na prožno učiteljske meščanske šole v Slovenski Bistrici Ferdo Vigele, na meščansko šolo v Veliki Kikindi in učitelj I. mešane moške meščanske šole v Ljubljani Bratislav Janković, za upravitelja meščanske šole v Salasu.

Belgijsko-francoska

Bruselj, 5. jan. br. Davi je belgijska trgovinska delegacija znova odpotovala v Pariz, da zaključi pogajanja za novo trgovinsko pogodbo, ki so bila tik pred božičem prekinjena.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačno in megleno, v primorskih krajih dež, v notranjosti države sneg, na severu bo temperatura nekoliko padla, v primeru in južnih krajih pa se dvignila.